

MOOI MAKEN mag dat?

Journalist Dorien van Linge (25) schreef *Feminist fataal*, een handboek over feminisme, seksualiteit en gender. Ze bespreekt alles wat je wilt weten, maar niet durft te vragen. En daar houden we van. Nog leuker: Cosmopolitan mag exclusief een hoofdstuk uit haar boek publiceren. »

FEMINIST

FATAAL



In *Feminist fataal* behandelt Dorien serieuze thema's op een manier waarop ze er zelf over had willen lezen en leren. Het resultaat? Een toegankelijk boek over sex, gender en je lijf. Nu verkrijgbaar, online en in de winkel. €24,99, uitgeverij Das Mag

'Ik heb het gevoel dat mijn blote billenhoofd onverzorgd overkomt. Hoe treurig is dat?'

Toch geneer ik me ook een beetje voor mijn liefde voor make-up: is die niet oppervlakkig? Ik ben een feminist; ik zou niet zo veel geld, tijd en energie moeten steken in een industrie die vrouwen vertelt dat ze niet goed genoeg zijn zoals ze zijn. De schoonheids- en verzorgingsindustrie floreert immers bij vrouwen die zichzelf lelijk vinden, vrouwen die denken dat anderen hen lelijk vinden of vrouwen die denken lelijk te worden. Marketingcampagnes laten je geloven dat je je door een

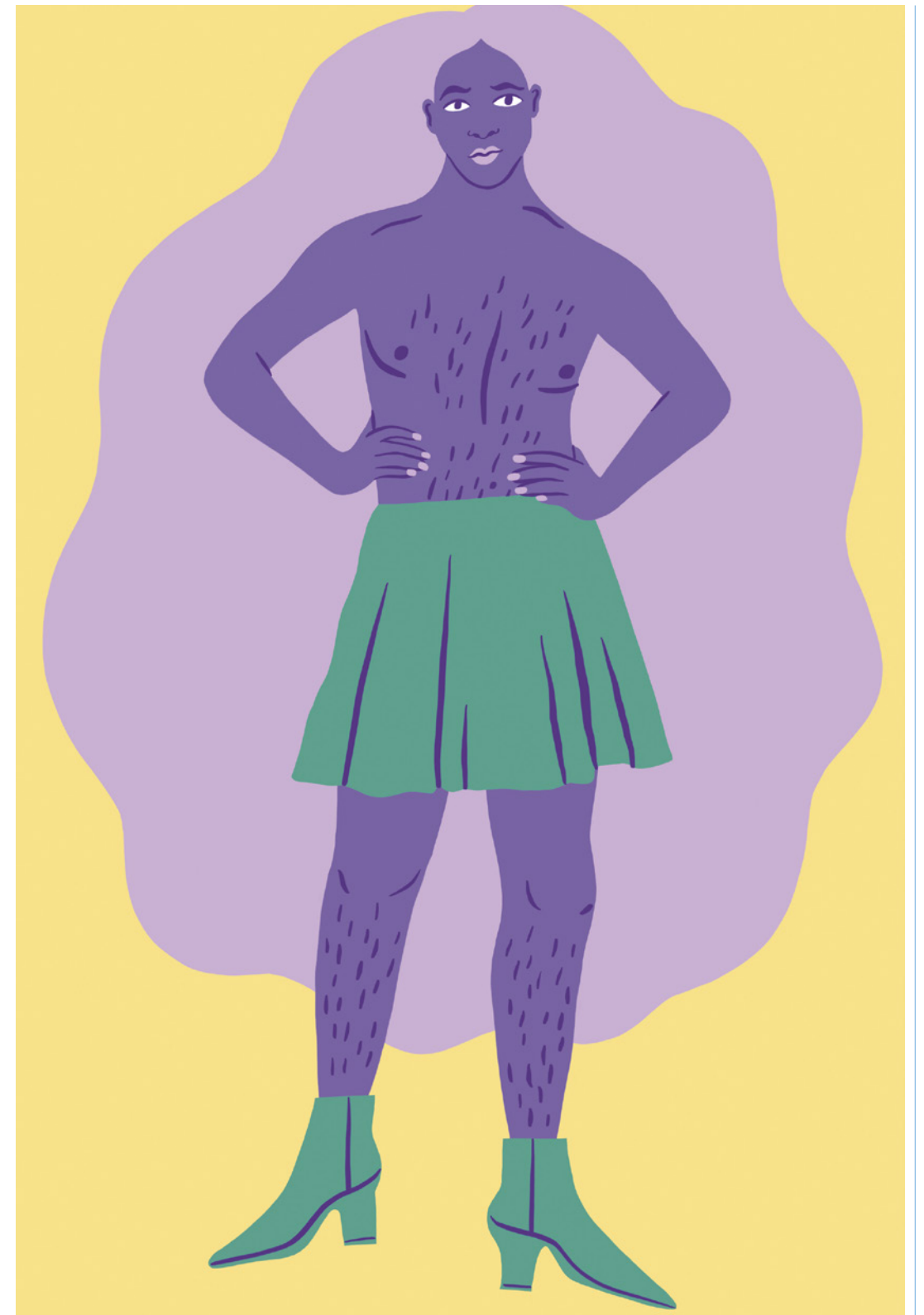
camouflagestick beter zal voelen, want dan heb je een gladde huid en alleen dan zal er iemand verliefd op je worden. Toen ik zestien was durfde ik niet naar buiten zonder mascara, zelfs niet naar de supermarkt. Gelukkig ben ik zelfverzekerder en is die tijd voorbij. Nu ga ik regelmatig make-uploos door het leven. Ik heb periodes dat ik me meer 'mannelijk' voel en dat make-up niet goed aanvoelt. Of ik kan me wel vrouwelijk voelen en toch geen zin hebben om me bezig te houden met een dwingende schoonheidsnorm. Maar voor iets belangrijks als een sollicitatie zou ik me toch altijd opmaken. Ik heb het gevoel dat mijn normale hoofd, dat ik beschouw als een blote billenhoofd, onverzorgd overkomt. Hoe treurig is dat?

Want is lippenstift nou 'empowering' of objectificeer je jezelf? Maak je je op voor jezelf of draag je een ideaal voor mannen uit? En kunnen we het verschil daartussen nog wel voelen? Make-up heeft meer invloed op me dan ik zou willen. En niet alleen op mij: gesprekken met mijn vriendinnen lieten me inzien dat veel van hen zich ook meer zichzelf voelen als ze zich opmaken. Zoals mijn vriendin Nathalie zei: "Als ik een beetje mascara opdoe, heb ik het gevoel dat ik de dag meer aanga, en dat gevoel wordt versterkt als ik bijvoorbeeld lippenstift draag."

Mijn mannelijke vrienden die zich weleens opmaken hebben daarentegen liever niet dat mensen dat zien. Hun concealer, highlighter en wenkbrauwgel moeten zo onzichtbaar mogelijk zijn. Merken brengen dan wel *guyliners* en *manscara* uit (dit vind ik overigens zo'n onzin, om in de woorden van de mannelijke beautyvlogger Manny MUA te spreken: 'Make-up has no gender!'), echt geaccepteerd is make-up bij mannen jammer genoeg niet. Of

moeten we er juist blij mee zijn dat er voor mannen niet zo'n onrealistisch schoonheidsideaal geldt?

Pas kortgeleden, in maart 2019, schrapte luchtvaartmaatschappij Virgin Atlantic hun make-up-eisen voor stewardessen. Baanbrekend, want bij de meeste vliegmaatschappijen is het voor vrouwen bizar genoeg verplicht zich op te maken. Zo vraagt KLM in hun richtlijnen aan vrouwelijk personeel om verzorgde make-up, oftewel lichte, natuurlijke tinten en geen rood, en stelt American Airlines dat je make-up regelmatig dient te worden bijgewerkt, zolang het maar niet in het zicht van de passagiers gebeurt. Stewards daarentegen mogen zich bij de meeste maatschappijen »





absoluut niet opmaken. United Airlines heeft een lijst van 51 kantjes met regels: van de toegestane lengte van vingernagels tot de kleur van ooglenzen. Ehm, hallo, leven we nog in de jaren vijftig? (Om nog maar te zwijgen over de lengte- en gewichtseisen die bij elke maatschappij gelden...)

Virgin Atlantic paste ook hun kledingvoorschriften aan. Voor maart 2019 moesten stewardessen standaard een mantelpakje met een knielange rok dragen; nu krijgen ze als ze in dienst treden daarnaast standaard een broek uitgereikt.

Dat brengt me bij mijn volgende punt: kleding. Kleding kan ook een ingewikkeld vraagstuk zijn voor vrouwen. Ik durf te wedden dat vrijwel iedere vrouw zichzelf eens heeft afgevraagd: kleed ik me te sexy? Er wordt van je verwacht dat je je vrouwelijk kleedt, maar niet té vrouwelijk; een te kort rokje kan er immers in resulteren dat je de hele dag wordt nageloten. Maar wat betekent dat eigenlijk, je vrouwelijk kleden, en wie heeft dat bepaald? Kleed ik me voor mezelf of voor iemand anders? Als ik veel werk en weinig met mensen afspreek, doe ik niet echt mijn best er leuk uit te zien. Tegelijkertijd heeft dat ook invloed op mijn stemming: ik voel me sloom en onverzorgd als ik dagen in joggingpak doorbreng.

Over werk gesproken: word je als vrouw geacht er 'professioneel' uit te zien, dan betekent dat meestal niet dat je kunt aankomen in een paillettenjumpsuit. Natuurlijk, in werksituaties ben je ook de stem van een bedrijf. Ik snap dat daar bepaalde regels voor gelden – die zijn er net zo goed voor mannen. Maar ik kleed me niet altijd zoals ik zou willen op kantoor, omdat ik bang ben dat ik niet serieus genomen word met een te extravagant uiterlijk. Zo droeg ik een keer een leren petje en zei een oudere man grappend dat het wel 'lekker bdsm' was. Niet echt de look die ik in gedachten had.

Ieder persoon heeft zelfbeschikkingsrecht. Je mag zelf kiezen hoe je je kleedt. Jij bepaalt of je liever kleur draagt of zwart. Of je liever in jurk of broek of allebei door het leven gaat. Ik hoop dat feminisme ons een wereld brengt waarin ieders keuzes ook daadwerkelijk geaccepteerd worden.

Als jij ervoor kiest om halfnaakt over een festivalterrein te banjeren, *you do you*. Het is vervelend dat je je als vrouw vaak zorgen moet maken of je niet een te kort rokje/te diep decolleté/te

strakke broek aanhebt, omdat je bang bent lastiggevalen te worden en 'erom te vragen' als je seksueel wordt bejegend. Vrouwen met een lichaam dat niet voldoet aan de norm – slank, jong en glad – lopen niet alleen het risico geseksualiseerd, maar ook bespot te worden om hun kledingkeuzes. Zo wordt dikke vrouwen door modebladen verteld geen crop-tops te dragen en horen oudere vrouwen zich niet sexy te kleden.

We zouden de vrijheid moeten hebben ons bloot te kleden, maar ook om ons lichaam te bedekken. Ik vind het belachelijk dat het sociaal geaccepteerder lijkt om een croptop te dragen dan een sluier. Schrijver, student medische wetenschappen en moslima Aya Sabi spreekt zich in een artikel in de Belgische krant *De morgen* uit over het boerkiniverbod dat geldt in Frankrijk:

"Als vrouwen willen we zelf kunnen beslissen welke strandkledij we dragen en welke delen we bloot of bedekt laten. Als dat niet kan, zijn we in deze seculiere maat-

'We zouden de vrijheid moeten hebben ons bloot te kleden, maar ook om ons lichaam te bedekken'

schappij blijkbaar toch niet zo vrij als we dachten. Dan zit je niet toevallig in een cultuur waarin seksuele intimidatie en verkrachting welig tieren. Daarom is er dringend meer feminisme nodig. De waarden van de Verlichting moeten »

TIPS



THE BEAUTY MYTH, Naomi Wolf. In deze bestseller uit 1991 (die nog steeds bekendstaat als een klassieker) stelt Naomi Wolf dat vrouwen slachtoffer zijn van het schoonheidsideaal. Het onderdrukt ze en weerhoudt hen ervan zich op te werken in een patriarchale samenleving.

Wil je weten waar je goed tweedehands kunt shoppen en hoe je van al je vintageparels een toffe look maakt? Kijk eens op de YouTube-kanalen van Bonnie Nottroth (Boncolor) en Diana Leeflang (D is for Dazzle) voor inspiratie.

voor iedereen gelden. Ook voor vrouwen, ook voor moslims. Wat een vrouw mag dragen, zou nooit het onderwerp mogen zijn van discussie. Alsof er geen ergere problemen bestaan in de wereld.”

Vrouwen die ervoor kiezen een hoofddoek te dragen moeten zich dubbel verantwoorden, vertelde islamitisch feminist Jamila Faloun, jeugdverpleegkundige en actief bij politieke partij NIDA in Den Haag, tijdens een lezing over feminisme en de islam in Amsterdams cultuurcentrum De Rode Hoed. “Als vrouw ben ik er klaar mee dat ik de dominante groep tegemoet moet komen. Of dat nou de witte Nederlander is die denkt dat hij me moet bevrijden, of de moslimcultuur die denkt dat ik haar eer- of schaamtecultuur moet dragen. Dat wil ik allemaal niet meer, ik wil gewoon mezelf zijn.”

In het geval van make-up geldt er voor vrouwen ook een dubbele moraal. Want terwijl er aan de

‘Als jij met je full face glam de boodschappen wil doen, is dat jouw goed recht’

ene kant van ons wordt verwacht dat we make-up dragen om er verzorgd uit te zien, worden we aan de andere kant ook beschimpd als we er te veel van opdoen. “Jongens houden van een natural beauty”, stond in zo ongeveer elk meidenblad dat ik vroeger las (en vervolgens werden er duizend verschillende foundations en mascara’s getipt die deze look zouden bewerkstelligen). Maar ook

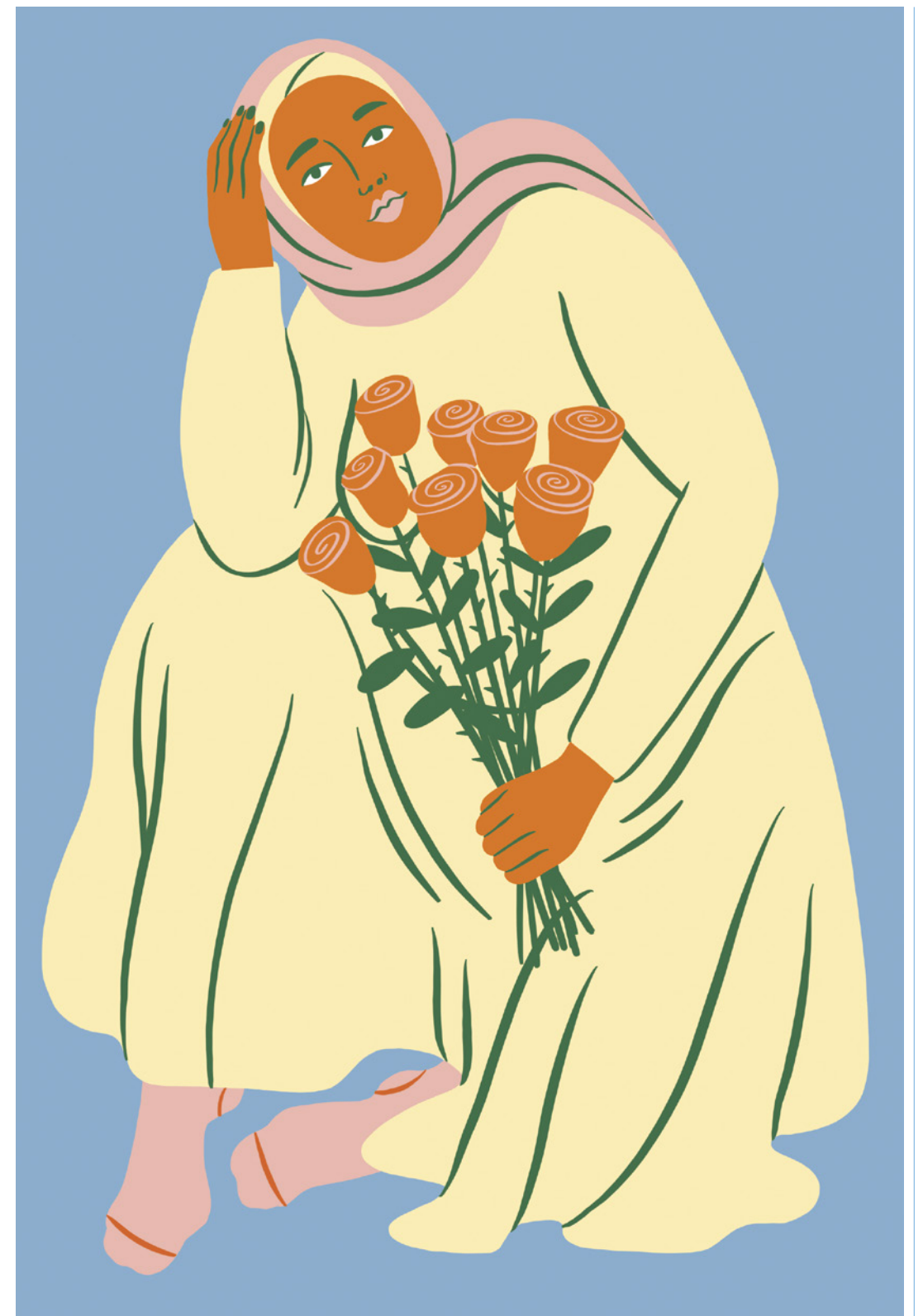
in het geval van make-up zijn wij de baas over ons eigen lichaam en moeten wij de vrijheid hebben te kunnen kiezen. Als jij met je full face glam de boodschappen wil doen, is dat jouw goed recht.

Vrouwen afrekenen of beoordelen op hun kleding- of make-upkeuzes is een manier om ze onder de duim te houden. Door feministen af te schilderen als lelijke wijven in tuinbroeken verleg je de aandacht: je hoeft niet meer te focussen op wat ze te zeggen hebben, want ze zijn onaantrekkelijk, dus het maakt toch niet uit. Aan de andere kant worden vrouwen die veel aandacht besteden aan hun uiterlijk weggezet als oppervlakkige tutjes die niks te melden hebben. De focus op schoonheid reduceert vrouwen tot inhoudsloze wezens.

Keuzevrijheid hebben betekent echter niet dat iedere keuze die je maakt automatisch feministisch is. Natuurlijk; je mag een Instagramfoto posten met gestifte rode lippen, een kanten jurkje en torenhoge stiletto’s, en het kan dan hartstikke fijn zijn om de likes te zien binnenstromen, zeker als je je onzeker voelt over je lichaam. Toch moet je je wel bewust zijn van de structuren die werkzaam zijn achter je keuzes op kleding- en make-upgebied. Van make-up en kleding houden is leuk, maar je aankopen houden vaak industrieën in stand die vrouwen, kinderen en dieren uitbuiten. Europese en Amerikaanse make-upmerken met een afzetmarkt in China worden op dieren getest omdat dat daar verplicht is. De kleding van grote merken en ketens als H&M en Primark wordt in India, Bangladesh, China en Turkije geproduceerd, waar mensen (veelal vrouwen) onder slechte omstandigheden voor weinig geld werken. Bovendien zorgen reclames van kleding- en make-upmerken die we vaak dagelijks tot ons nemen voor onrealistische schoonheidsstandaarden – ik heb me althans behoorlijk vaak ongelukkig gevoeld omdat ik in de verste verte niet leek op de modellen die ik in tijdschriften zag staan.

Dit zijn kwesties waar we ons bewust van moeten zijn en kritisch op moeten blijven. Ik vind dat zelf best lastig; soms ben ik egoïstisch. Dan gaat mijn individuele liefde voor make-up en kleding voor en doe ik mijn best de verschrikkingen die erachter schuilgaan te vergeten.

Gelukkig is tweedehands winkelen en dierproefvrij opmaken ook hartstikke leuk. Want *let’s be honest*: het patriarchaat bevechten kan doodvermoeiend zijn. Laten we onszelf vooral niet het plezier ontnemen er leuk uit te zien als we dat willen. **©**



TEKST DORIEN VAN LINGE, ILLUSTRATIES BODIL JANE